

Szerkesztési iroda:

Főúr. Szt. Ferenczék háza, ama let, balra. — Szerkesztővel árta-
kosni lehet mindennap 11 és 12
óra között. — A lap szellemi
részére vonatkozó minden közle-
mény Margitai József szer-
kesztő névre küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak
nyitlterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítanak

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések négy elfogadottamán:
Budapest: Goldberger A. F. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelt A.,
Daube G. L. és társánál és Haradl
Brünnen: Stern M.

Nyitlter péntaóra 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Hírsíró Országgyűző szövegeket”, a „Csáktornyai lakarképészetr”, a „Muraközi lakarképészetr” az „Alsó-Muraközi-Lakarképészetr” és „Országgyűző-szövegeket” a „Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképző-bör” hivatatos közlönye.

Perlak ünnepe.

A muraközi népoktatás fejlesztésében egyik gőczpontot képező s rövid időközben 9 tantervvel s a jövő nemzedék befogadására 12 tanteremmel szervezett perlaki állami elemi fiu- és leányiskola díszes épületének egyházi felszentelése szept. hó 8-án tartott meg oly lelkesedéssel és részvétellel, mely ezen szép napot valódi ünnepévé tette Muraköznek, Zalavármegyének és a magyarosodás eszméjén s népokt. fejlődésén odaadással csüggő minden hazafinak. Az ünnepies hangulatot öltő város, a feldiszlített iskolaház, a helybeli és vidéki nagy közönség, egyletek és testületek részvéte, az iskola növendékei és az ünneplőnek külső fénye rendkívül emelték a nap magasztos jelentőségét.

A Csáktornya felől Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelővel érkező Svasztits Benó főispánt Perlak város határában Cser-tán Károly alispán és Muraköz alsó vidéke intelligentiája várta, akik csalakozván, a kocsi hosszú sorával érkeztek nemzeti zászlókkal és koszorúkkal feldiszlített Perlak városába. Itt Kosztály Ferenc főszolgabíró lelkesen üdvözölte a főispánt és a vendégeket. Főispán ur meleg szavakban köszönte meg a szíves fogadtatást. Az ünneppés sorrendje a perlaki templomban vette kezdetét hol Varga János plébános misét mondott. melyen az iskolás gyermekek Csizmesija János áll. tanító vezetése mellett szép egyházi éneket énekeltek. Ennek befejeztével a templomból a tanulók, a nagyszámu nép és vendégereg körmenetben, harangok zugása és mozsarak dörgése mellett a szépen feldiszlített új iskolaházhoz mentek. A monumentális iskolaépület egyházilag megszenteltetett. Utána Varga János a beszen-telést teljesítő plébános a nap jelentőségét méltató hatásos hazafias beszédet tartott. Ekkor Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő az iskola mulját és benne valósult eszmét méltató következő lelkes beszédet intélte a megye főispánjához és a jelen volt közönséghez:

Méltóságos Főispán Ur!

Milyen tisztelt ünneplő közönség!

Midőn azon kiváló szerencsének lehetek részese, hogy mint e vármegye népoktatásának őre és vezetője, az egyházi áldás kapcsában be-csesz figyelmeket a perlaki állami fiu- és leány-iskola muljának kimagaslóbb mozzanataira irányozhatom: nagy megindulással tapasztalom az aránytalanságot, mely az én érzésem, szándékom külső eszközei és ezen iskola munkában, kü-delemben, felkészülésben és áldozatkészségben gazdag történetének szápsége közt létezik.

De ez a gondai élezzsere hat év nem is szorul a savak hatalmára!

Aug jegeződött ki a perlaki állami iskola eszméje az országos muraközi Hírsírósz tárgyalá-saiból, — már is Zalavármegye közönsége Mál-ságodunk örökre emlékeztetés befolyására, a

Filanda épületet mindenestül iskolai céziokra az államnak felajánlotta s ekkép a perlaki állami is-
kola helyiségének sorsát minden időkre eldömlötte.

Miután pedig a közoktatási miniszterium által engedélyezett legelső átalakítások még befe-
jezve nem voltak, Perlak városa önként ajánlolt
meg növendékeinknek az első tanévre két tan-
termet.

Volt pedig a tanév elején 7 fiu, a másikkban
8 leány.

S hogy nem kis félreértéssel kellett megkü-
denünk, eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy
azon első tanév végén is csak 29 fiu és 22 leány
látogatta az állami iskolát.

De már ugyanazon tanév szellemi sikerétől
felbuzdítva a peraki képviselőtestület, 1884. évi
októberi határozatával az államiskola szövetsé-
gébe állott azon, nyomtatékosan kijelentett meg-
győződéssel, hogy gyermekei itt „vallásos szellem-
ben és a magyar haza iránti szeretetben fognak
nevelélni”

A következő 1884—85. tanévben négy új
állomás szerveztetvén, növendékeink száma 416-ig
emelkedett.

Miután pedig 1885—6. tanévben a negyedik
fiu- és leányosztály is megnyitlított s ismét két
új állomás szerveztetvén, növendékeink száma már
az ötszázat meghaladta.

A hatodik fiu- és leányosztály 1887—88.
tanévben nyitlított meg, s mert a növendékek
száma még mindig emelkedőben volt, 1888—9.
tanévre már a kilenczedik tanterv neveztetett ki.
Az állomások szerveztésével egymásutánját
követte a dologi viszonyok rendezése.

A Nagyméltóságú Miniszter Úr az építke-
zések első tervének átdogozását elrendelvé, az
új terv és költségvetés alapján, a Filanda további
kiepítésére 23.776 forint s 37 kr engedélyezett.

Az árlejtés 1889. évi április hó 25-én meg-
tartatván, növendékeink meg ugyanezen év végén
az új épületben helyeztetek el.

Ime néhány vonásban a perlaki állami elemi
fiu- és leányiskolának gondviseléséről történet.

Előttünk a művelődésnek a Filanda néma
kőmögéből kiemelkedő díszes temploma, mely-
ben két kis tanterem 15 növendéke helyett ma
már kilenc tanító s egy hitoktató tanítja és ne-
veli Perlaknak több mint hatodfel-száz gyermekét
s tizenkét tanterem áll készen befogadni a jövő-
nek képeseib nemzedékét.

Mert nem is lehet meghatottság nélkül ráte-
kinteni e házra!

Dicsősége a nagyméltóságú közoktatási kor-
mánynak, hogy midőn nehéz időben a garasok is
drágák voltak, Muraköz népoktatásának felvirá-
g-zását célzó nemes lelkesedésével ezeket áldozott
a nép művelődésére.

Dicsősége Méltóságos pályájának, mert van
Muraköz érdekében szerzett koszorujának sok
szép virága, de a perlaki állami iskolára szóval
és tettel ráfordított buzgalmánál hervadhatlanabb
nincsen azok közt.

Dicsősége Perlak közönségének, hogy haza-
fiai ihlettséggel megértve saját anyagi és szellemi
érdekeit, feltékeny epedéssel várta az eszme va-
lósulását.

Dicsősége az ügyek vezetésén a küzdelmek
első perzselőit a betetőzés örömeig hősséggel esüggő
gondnoknáságnak.

Dicsősége az iska-a szellemi életét teljes
odadással fokozó igazgatónak és tanítólaknak.

Végül egyik legszebb emléke az én életem-
nek, mert biztos zálogat látom benne már 1834—5.
tanévi jelentésben kitéjezt az azon reményem-
nek, hogy idegen ajku polgártársainknak az ál-

lami iskolázás kétségbevonhatlan szellemi sikere,
a vallásérköcsi szempontok szigorú érvényre
emelése s a magas közoktatási kormány áldozat-
készsége által felkeltett eddigi bíralma kétség
nélkül azon tudatát fog bennök erősödni, hogy
mindaz, ami köztük a közművelődés terén anya-
nyelvük bántatlanságával s a magyar kultúra leg-
törvényesebb eszközeivel történik, — saját anyagi
és szellemi boldogulásuk felé egyenlői az utat.

Es amit anyai kéz munkáit, anyai szü átér-
zett, az kell, hogy példában, a példa nemes ha-
tásában, e szép sziget pedig a magyar állameszme
diadalában dicsőségre váljék — az egész haza-
nak!

A valóban meleg hatást keltett szép
beszédre Svasztits Benó Zalavármegye főis-
pánja a következő emelkedett szellemű vá-
laszt mondotta:

Tisztelt Polgártársaim!

Bensőleg meghatva mondok köszönetet, hogy
ezen iskola felavatását ily szép ünneppé emelni
sziveskedtek. És átérve ez ünneplő jelentősé-
gét, engedjék meg, hogy annak én is néhány rö-
vid szavatt szentelhessek.

Az élet utján bárminő foglalkozási körben
mozogjunk és bármely pályán haladjunk, mindyá-
junkra egyaránt folytonos közzéideknek egész
hárcsora vár, mely elől kiérünk — ha az-
k józanok fel nem adjuk — nem szabad, mert az-
zal megvinni, a létfentartás és hivatásunkból folyó
kötelességeink parancsolják.

Amde ezen folytonos harcztot sikeresen csak
az érlelem eszközeivel és kitéjeit szellemi képe-
ségeink erejével vihatjuk meg, és ehhez még el-
engedhetlen feltétel az erkölcsi emelkedés, melyen
az emberi lét igazi boldogsága alapszik; és mind
ennek képezi szentélyét az iskola, hol az érlelmi
művelés és az erkölcsi nemesedés oltatik a tanítás
által gyermekeinkbe. E célra van emelve és most
már felszentelve ezen iskola is, melyre hazafiai
készséggel adta a teletleli alapot vármegyei
törvényhatósága, a magas közoktatási kormányunk
kegyesége, buzgó tanfelügyelőnk közbenjárása foly-
tán felépités és hogy hivatása mily nagy jelentősé-
géllel bír, azt lényesen igazolja a közzéíró és
meleg érdeklődés, mely felavatásának ünneplét
szentelt.

Részemről örömmel jelentem ki azon biztos
hitemet, mi iránt nincs és nem is lehet kétség,
hogy Perlak város honzerető, derék polgársága
híven megőrizi hazafiai részvétét és érdeklődését
a város kebelében létesített ezen állami népiskola
iránt, melyre undig munkafaradalmait is enyhítő
azon megnagyvással tekinthet, hogy falai közt
gyermekei a leg gondosabb érlelmi oktatásban,
erkölcsi és vallásos nevelésben részestülnek és
megnyerik alaplelteit annak, hogy egyéni, csa-
ládi, társadalmi és polgári hivatásuk betöltesére
megkiválótt képességeket megszerezhessek és
azok segítségével — mint a hazának rendlétlenül
hő, jó és hasznos polgárai — pályájuk, melyre
öket sorsuk vezet, önmaguk és családjuk jólétét
biztosíthassák, gyarapíthassák, a műveltségnek —
a haladásnak — és ezzel vároisunk és a haza
boldog felvirulásának sikeres tényezői legyenek.
Ez azon magasztos cél, melyet az igaz magyar
hazafiaság magának vall. hogy a haza hű népei
az érlelmi, erkölcsi és anyagi felvirulásal boldog
jölletnek legyenek szerencsés részesei, mivel álla-
munk kormányának hűs gondoskólása az esz-
közöket, mint az ezen iskola létsítése tanúsija,
megadjá.

E célú eszközésében a perlaki állami nép-
iskolát illetőleg fő osztályrészt jut az iskola gond-

nokságának és tantesületének, kikre a törvény-
szabta vezetés — gondos felügyelés és a tanítás
tiszte bízva van. Eddigi eljárásunkra úgy hiszem
bizalommal építhetjük azon reményünket, hogy
ők lelkiismeret kötelességérzetrel és odaadó buz-
gósággal fognak megfelelni feladatainknak, miért az
üdvös eredményen felül még méltán megilletendő
öket erkölcsi jutalékkal a közbecsülés, melyben
mindnyájan egyesülünk.

Végzem azon lelki óhajjalommal, mely vég-
nélkül nyerve üdvös valósalust nemzedéken át,
hogy a népoktatás Áldása és üdvös sikere árad-
jon ezen iskolával Perlak város és annak hont-
szerető lakosságára.

A főispán nagy hatást kellett beszéde
után Sipos Károly gondnoksági tag Perlak
városa nevében, majd Tóth Kálmán áll. isk.
igazgató a tanítói kar nevében mondtak
szépen átgondolt hatásos beszédben, köszö-
netet az államnak, a főispánnak, a kir.
tanfelügyelőnek az iskola és az új épület
létesítése körül szerzett érdemeikért és a
védegeknek a megjelenésért. Tóth beszéde
igy hangzott:

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

„A világtörténet lapjain, melyekre az em-
beri nem küzdelmel fejegetve állanak, azon
vigasztaló tanulságot találjuk, hogy a föld népei,
miként az ercekek, azon arányban állanak ellent
az idő emésztő hatalmának, amely arányban több
s nemesebb elemet foglalnak magokban.

Igaz, azt mondják, hogy „a világosság felül-
jön, miként a világgyertyem központi tűzéből a
napból az életadó sugár,“ de nézzük a büszke
tölgyet, mely míg századokkal dacoló koronájával,
az egekbe tekint, hatalmas gyökereivel nem-e a
a földből szívja életét nedveit. Ilyen a népoktatás
is. A népiskola a művelődés gyökere, amely fel-
szívja az ósanyságot, óserőt, hogy a fő képes le-
gyen a szellemi világításra. Hagyjuk műveletlen
a gyökérzetet, a korona virul-virul egy ideig, de
virulása tutó csillag, múlt ténye lesz csak.

A népoktatás felvirágzására kell nagy gondot
fordítani, hogy a korona a törzs erős gyökérzet-
tel bírjon a jövő ezer év küzdelmében, viha-
raiban.

Az élet úgy anyagi, mint szellemi tekintet-
ben egy hosszú fejlődés. A múlt a jövőnek csí-
róját hordja magában és az élet fája nem hozhat
oly gyümölcsöt, melyek nem függtek mint vi-
rágók egykor ifjabb ágain, s ha a múlt nem ígér
szép jövőt, a jelen kell egy szép jövő máltjává
tenni.

Es ime a mai nap az itt ünneplő díszes köz-
önség — mely köszönetet szives megjelenésükért
— igazolja is, hogy a népoktatást a társadalom
minden tagja a magának valjára és a közműve-
lődés előbbre vitelében részt követel. Ez épület
hirdeti, hogy a magas miniszterium Muraköz-tan-
ügyét atyai gondkodásába fogadta, a legmelyebb
köszönet ezért az iskola gondnoksága és a tan-
tesület részéről a Miniszter ur ó nagyméltóságá-
nak és azoknak, kik rendithetlen buzgalommal az
eszmének, az igének testet is adtak.

Nekünk pedig, amikor lelkünk a multak em-
lékein elmerengve tellekessül, egy édes érzet sugja:
„ti kik itt éltek és munkálkodtok, dolgoztatok! hisz
nem vagytok itt idegenek! Ez érzet ösztönöz
bennünket a munkára, ez bátorít a kitartásra. És
látjuk is, hogy népünk, mely annyi csatát vesztett,
mely halni úgy tudott, feltámadt sirjából, él, és
örökre élni fog. Méltóságos főispán ur, mélyen
tisztelt ünneplő közönség, ez eszme behatása alatt
szívünk ez édes érzetétől felbátorítva, fogadják a
tanitesület azon biztosítását, hogy míg erők tart,
míg szívünk verni fog, minden erőnket arra for-
ditandjuk, hogy kedves hazánknak erkölcsös, munk-
ás, jó hazafiakat neveljünk.

Eljenek!

A megható szép beszédekkel a közönség
hazafias lelkesedéssel fogadta. Ezután kö-
vetkezett a gyermekek diszvizsgája, gyö-
nyörű karéneke és disztornázása. Az ünne-
pély alkalmából Gróf Csáky Albin közokta-
tási miniszterhez és Dr. Berzeviczy Albert
államtitkárhoz következő üdvözlő sürgönyök
menesztettek:

Nagyméltóságú

Gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi
miniszter Urnak

Budapest.

Az 1883—4. tanévben tizenöt növen
dékkel és két tanerővel megnyitott, most
kilencz tanító és egy hitoktató vezetése
mellett hatodfélszáz növendéktől látogatott
perlaki állami elemi fiu- és leányiskola fel-
szentelésének mai egyházi és társadalmi
ünnepe Exellenciádnak Muraköz művelő-
désére és boldogulására irányult atyai gon-
dajairól s megható áldozatkészségért forró
hálánkat kife ezve kerjük a Mindenható,
érje el Nagyméltóságod a magyar oktatás
ügy- korszakot alkotó intencióinak való-
sítását; érje el a magyar állameszme fényes
diadaát!

Svastits Benó főispán, Dr. Ruzsicska
Kálmán kir. tanfelügyelő, a perlaki
előjáróság, gondnokság és az ünneplő
közönség

Méltóságos

Dr. Berzeviczy Albert államtitkár
Urnak

Budapest

Közoktatási Miniszterium.

A perlaki állami elemi fiu- és leány-
iskola épülete felszentelésének minden lelket
megindító mai ünnepén legbensőbb hálán-
kat fejezzük ki Méltóságodnak lelkes buz-
galmaért, melylyel ezen nagyfontosságú is-
kola fejlesztésén pályája első percétől
csüggött. Fáradozásainak emlékéért a magyar
érzéseknek elhódított nemzedékek szíve fogja
örizni.

Svastits Benó főispán, Dr. Ruzsicska
Kálmán kir. tanfelügyelő, a perlaki
előjáróság, gondnokság és az ünneplő
közönség.

Délben mintegy 100 terítékű diszebed
rendeztetett, melyen Svastics Benó főispán
a következő szép felköszöntőt mondotta
Ő Felsőségére:

Uram! Mai ünnepélyünk a kulturai
haladásnak ép oly öröndetes, mint nagy
horderejű jelensége ennek becsét még ma-
gasabb fokra emeli az, hogy a népoktatás
ügyének van szentelve, melylyen én a
sikeres haladásnak minden lépését, mely az
üdvös célhoz vezet, dicsőségnek tartom.
Nem csoda tehát, ha a gondolat — az érzet
lelkese, mely mindnyájunkat hevít, odáig
emelkedik, honnét legfőbb dicsőségünk su-
gárzik, Királyunk Ő Felsőségéhez, ki egy-
mágyban mindnyájunk dicősege, mert atyai
nemes szívén hordja hű népei boldogságát,
s felkent fején országunk koronáját. Azért
benső hódolatunkkal szentelve neki első
felköszönőnk, kívánjuk, hogy a kegyes
Ég dicső királyunkat, felséges nejével és
fenséges gyermekeivel a földi lét legvégső
határáig terjedő dicő uralkodással, imádott
hazánk boldogításában a legboldogabban
éltesse!

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő
gróf Csáky Albin miniszter, Kostyál Ferencz
perlaki főszolgabíró Svastics Benó főispán,
Vrancsics Károly csaktornyai főszolgabíró
Csertán Károly alispán, Götz Ferencz já-
rásbíró Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelü-
gyelő, Margitai József képezdei h. igazgató
az áll. isk. gondnoksága, Csertán alispán
Varga János plébános és később Perlak
város előjárósága, Szebenyi ügyvéd az iskola
építői, Kele körjegyző az sajtó képviselői,
Visztner a tanítók, Dr. Tersánczy a fő
ispán, majd a tanítók, Dr. Ruzsicska a per-

laki társadalom és annak egyik vezérferfia
Götz Ferencz járásbíró, Bátorffy Lajos a
„Zalai Közlöny“ szerkesztője csinos alkalmi
verset olvasott fel s Hirschler Miksa, Konyáry
Szabó Imre birtokos, Dr. Ruzsicska Zalán
Lipót, Zalán Kostyál főszolgabíró, Beér Fe-
rencz a hölgyek Verli a megye jelenlevő 3
kiváló tisztviselője sat. sat. egészségére üri-
tettek poharat. A diszebed alatt több üdvözlő
sürgöny érkezett, melyek közt különösen
Dr. Berzeviczy államtitkáré kellett kiváló
lelkese. A sürgönyök így hangzanak:

Svastits Benó főispán Ő méltóságának
Perlak.

A perlaki népiskola felavatása alkalmából szívemből üdvözlőm nemzeti iskola-
tűgyünk egybegyült lelkes barátait.

Berzeviczy
államtitkár.

Városi előjáróság

Perlak.

Köszönöm szíves meghívásukat, saj-
nálom, hogy ott nem lehetek. Öszinte szí-
vemből kívánom, hogy a megnyitandó nép-
iskola a hazának oly hasznos polgárokat
neveljen, kik mindenkor Zalamegye mellő
fiai legyenek. Az Ur Isten éltesse megyénk
köztestületben álló főispánját, annak kiváló
tanfelügyelőjét, egy a tanítói kart és a de-
rék perlaki községi előjáróságát.

Hirschler Henrik.

Iskolai gondnokság

Perlak.

Lelkem közöttük, fogadják üdvözlote-
met; kérem Istenem, hogy növendékeiket
oly szellemben neveljék, mint Tóth és Mendly
megkezdették. A tanitesület volt tagja

Vogrin.

Csáky miniszter ur sürgönye elkésvé
érkezett. Szívélyes választ melyet a főis-
pán urhoz intézett, így hangzik:

A perlaki iskola ünnepe alkalmából
hozzám intézett üdvözlőtelért sziveskedjék
Méltóságod érdekelteknek meleg köszönetem
azon kívánságom kifejezésével tolmá-
csolni, hogy az intézet virágozzék továbbra
is a haza javára.

Gr. Csáky.

Ebed alatt a lelkes közönség 50 frtot
gyűjtött a hazai leégettek számára.

Este fáklásmenettel és tánczczal zárták
be a minden részében szép és sikerült ha-
zafias ünnepélyt, melynek rendezésében
Perlak városát illeti meg az elismerés ko-
ronája.

A fáklásmenetről Csizmesija volt a
szónok, kinek lelkes szavaira főispán és
tanfelügyelő urak válaszoltak.

A földrajzi fekvésénél fogva nagy-
fontosságú határszéli városban lefolyt ma-
gaslatos ünnep kitörülhetlenül vésdómit szí-
vébe minden jelenlevőnek; kiszámíthatlan
áldásos hatása egész nemzedékekre, gyö-
zelme a magyar kulturának és érzéseknek,
egy szép korszak kezdete Muraköz népok-
tatás ügyének történetében.

KÜLÖNFÉLÉK.

Svastits Benó Zalavármegye főis-
pánja Ő méltóságára Dr. Ruzsicska Kálmán
királyi tanfelügyelő ur kíséretében e hó
7 én Csaktornyára érkezett. Ő méltóságára
a kir. tanfelügyelő ural megtekintette az áll.
tanítóképezdét; annak minden termét, ösz-
szes helyiségeit, felszereléseit beható vizsgá-
lat alá vévén, a jelen tanévben az intézet

első látogatója gyanánt bejegyezte nevét az intézet vendékönyvébe. Ö Meltóság és a kir. tanfelügyelő ur a látottak felett többször nyilvánították megelégedésüket az őket kalauzoló helyettes igazgató előtt Ö mltóság a kir. tanfelügyelő ural másnap a perlaki iskola megnyitási ünnepélyére utazott

— Az ipstanodai bizottság f hó 10 én tartott ülésében az ipariskola szervezésére v megnyitására vonatkozó intézkedéseket véglegesen állapította meg. G ndnoknak Gráner Miksa kerekedőt választotta meg egyhangulag. A szorgalmi időt az eredeti megállapodástól eltérőleg vasárnap, hétfő és szerdára tűzte ki: mely változás az iparosok óhajára történt. Az előadások hétköznapiakon mindenkor 6-8 óráig, vasárnap d u 1-4 az iparosoknak, 2-4-ig a kereskedőknek tartatnak Ha előadási napon kisebb ünnep esnek, az esti előadás helyett, d. u. 2-4-ig tanítatnak a tanulók. — Az ez évi karácsonyig felszabadulandó tanulók az iskolába járás alól föl vannak mentve, s bizonyítványukat a volt ism. iskola igazgatójától nyerik Az ipariskola helyiségéül a polgáriskola választott. Az iskola f. évi szeptember hó 14-én, vasárnap d. u. 2 órákor a polgári iskolában nyitattik meg, melyre a közönség, a szolgabíróság, a város előjárósága meghivatnak.

— A állami tanítóképződe „Veni sanc-

teja“ e hó 10-én tartatott meg. Isteni tisztelet után felolvastattak az iskolai fegyelmi szabályzatok s a tanév kezdetét vette. Fel emlitjük, hogy az idén örvendetesen szaporodott a jelentkezők száma. Az első évfolyamba folyamodott 32 növendék. Felvételtett 22. Mivel a kellő előképzettséget okmányokkal igazoló jelöltekből kikerült az első évfolyambeliek meghatározott száma, az idén a tanári kar nem tartott felvételi vizsgálatot

— Kritikus napok Falb dr. véleménye szerint 3 ily nap lesz: 14-én, 23 án s 28 án, mely utóbbit elsőrangnak tartja.

— Meghívás. Csáktornya városa közoktatási intézményeinek száma ismét újjal szaporodik. A miről ismételtlen volt már szó. alsófoku ipar- s kereskedelmi iskola szerveztetett Eanek a fontos intézetnek megnyitása f. hó 14-én, vasárnap. d. u. 2 órákor a polgáriskola helyiségében történik meg. Tisztelettel értesítettik erről a t. közönséget azon kérésel, hogy azon az ügy iránt való é deklódésének jeléül s az ünnepesség fényének s jelentőségének emelése céljából minél tömegesebben megjelenjen szíveskedjék.

Csáktornya, 1890. szeptember 10 én Az ipariskolai bizottság.

— A alsó-kereskedelmi pénzes postát f. hó 9 én este ellopták. A pénzes csomag tartalma 1300 frt volt. A dolog akként

történt, hogy a postát az állomásra kiszállító legény a csomagokat az átjárónál levő vasuti örkunyhóba bezárta, a kulcsot kívül felakasztotta, ő pedig a szomszéd korcsmába ment. Mig ő oda járt, a pénzes csomag eltűnt. A gyanúsítottak már az este le lettek tartóztatva.

— A iratások mindenfelé befejeztetvén, az eredményről a következőekben számolhatunk be. A kiskedővív intézethe 60 an járnak. Az elemi iskolában: az I. osztálylyokba 67 fiu 80 leány; a II-ba 60, 52; a III ba 48, 42; a IV-be 49, 37; az V-be 17; a VI-ba 9 leány; összesen 224 fiu s 238 leánytanuló iratkozott be. A polgáriskola I. osztályába 29-en; a II-ba 25-en, a III 13, a IV 11, az V. 4, a VI. 6-an, összesen 88 an közöttük 3 leány s 1 fiu magántanulóval. Az alsófoku ipar- s kereskedelmi iskola A. előkészítő osztályába 30, a B. osztályba 22., az I. osztályba 45, összesen 97, jelentkeztek. A tanítóképző intézettelbe 22, 12, 15, 12; összesen 61 iratkozott be. Kitétszik tehát a felsoroltakból, hogy Csáktornyan az iskolákban összesen 768 tanuló nyer eddig oktatást, kik a város lakosságának 22 %-át teszik ki.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF.
Főmunkatárs ZRINYI KÁROLY.

VII. TEČAI VU ČAKOVCU SEPTEMBRA 17-ga 1890. BROJ 37.

Urednička pisarna:
Glavni piša, fratarka hiša, živo na koadignaciji. — 8 urednikom modi je svaki dan govorit med 11 i 13 vuom. — Sve poškijke štude se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Indstalljetvo:
Knjišara Pischel Filipova kam se prodjata i obnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Prodajata cena je:
Na celo leto . . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . . 2 frt
Na četvrt leta . . . . . 1 frt
Pojedini broji koštaju 10 kr.
Obnane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Škubenski glasnik: „Medjimurskoga podpomogajućega činovničkoga društva „Čakovečke šparksse“, „Medjimurske šparksse“, „Dobvo-Medjimurske šparksse“ i „Podpomogajućega društva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

SVEČANOST VU PRILOGU.

Devetoga o. m se je vu Prilogu lepa svečanost obdržala koja je Priloku veliku diku a prisutnim niđdar nepozabjivi lepi den doprinesla. Novu lepu školu, kojoj nega vu okolici para, su posvetili s velikom paradom

Vu jutro se je dopeljal vicekomeš Zalavarmegije Gospodin Csertán Kálmán, a potlam Gospodin oberkomeš Svastits Benó s gospodinom ško'skim nadzornikom dr Ruzsicska Kálmánom i više gospodom iz Čakovca. Pred gospodina oberkomuša su se Prilocanci do prilocke granice peljali svnogimi kočijami. Kad su kočije vu varaš došle, počeli su mužari pukati i čeli den su se glasile. Na pijacu su stali preločki ognioğasci i vnođo ljudstva i činovnikov iz Preloka i doln ega kotara, poljeg škole su dijaki stali vu redu s navučiteljami a a varaš bil je s zastavami lepo okinčen. Osobito nova škola bila je jako lepa.

Gospodin Kostyál veliki sudec pozdravil je gospodina oberkomuša i druge goste, na koji pozdrav se je gscp. oberkomuš zahvalil i-pimi reči. Ob 9 vuri se je sveta meša počela, pri kojoj su na koru-su preločka školska deca lepo popevala. Pevanje i igranje vodil je Gospon Csizmesija János navučitelj. Po sv. meši su s proščionm

ludstvo, gospoda, gosti, dijaki i t. d. k novoj školi išli, gde na dvoru je velč. gosp. Varga János preločki plebanos posvetil školu. Za tem lepi govor držal i blagos'ov prošil na školu, na ljudstvo, na goste, na dijake, na kralja i na orsaga magjarskoga.

Po njegovim lepim govoru se je veliki dežd spustil, pak se je svečanost vu jednoj školskoj sobi dađe obdržala. Gosp. Dr. Ruzička Kálmán kr. ško'ski inšpektor je pripečenje zidanja ove škole lepo rezolnačil i pozdravil novu školu, gosp. Svastits Benó oberkomuš je od lepi cilj školah govoril, za tem se je gosp. Sipos Károly vu ime poglavarov ško'ske skrbitelje, a gosp. Főth Sándor ravnatelj vu ime navučiteljev zahvalil vladi, gosponu oberkomušu i školskomu inšpektoru, da su vu Prilog tak lepu školu zazidali. Svi govori su jako lepi bili, iz srca došli i vu srce dirnuli onem, koji su nazočni bil. — Za tem su deca lepo popevala, nekoji računali, drugi čitali i t. d. Ministru za bogostovje i pouk, gospodinu grofa Csaky-u i gospodinu orsačkomu tajniku dr. Berzeviczy-u su taki po brzovaju pozdrav poslali vu Budapest.

Ob jedni vuri je vu veliki oštarij svečani obed bil, na kojem nazočnih bilo je do 100 osobah. Puno napatnice smo čuli. Prvu rekel je gosp oberkomuš na N, egovoga Veličanstva kralja našega Ovu napatnicu su svi stojčej poslušali. Gosp. školski inšpektor pozdravil je s napatnicom mi-

nistra Csaky-a, Kostyál Ferencz Svastits Benó, Vrancits Károly Csertan Kálmána, Götz Ferencz Dr. Ruzsicska Kálmána, Margitai Jožet školske skrbitelje, Csertan Kálmán Varga János, potlam občinare preločke, Szebényi na one, koji su školu zidali, Vitzsner navučitelje, dr Tersansky gosp oberkomuša i potlam navučitelje, Bátorffy Hirsch'er Mikšu, Konyáry Szabó Imria, Verli oberkomuša, vicekomuša i školskoga nadzornika kakti naše sv. trojstvo i t. i. t. d.

Pod obedom došli su tel-grami, i to od gosa. dr. Berzeviczy orsajtjnika iz Budapešta od gosp. Hirschler Henrika iz Gleichenberga, od velč. gosp. Vogrina plebanosa iz Kottoribe, koji su pozdravili svečanost i prisutne.

Iz van toga dobil je g. oberkomeš telegrama od ministra Csakya malo kesnej.

Večer su ognioğasci i s fakljami i muzikom pred stan oberkomuša išli, gde jih je gosp. Csizmesija János navučitelj pozdravil lepimi reči. Na pozdrav odgovorili su gosp oberkomuš i gosp. kr inšpektor Vnožina ljudstva s „eljen“ krikom i muzikom su se rezi li. Nekoji dimo, drugi vu veliku oštariju, gde je plesna zabava bila — svaki si je vu srce zasadi od lepi den ovu lepu svečanost, kojemu para redko ka la ima ne samo vu Preloku, nego vu čelom Medjimurju.

Gospoda iz Egerszega su takaj pogledali bal i v noći odputovali iz Preloga, gde su je tak dično, tak lipo pozdravili, kaj nigdar nebudu pozabili.

Na'e zadnie reči su :

Bog živi Priločance! Bog živi Poglavare i svakoga, koj je k svečanosti trud doprinesel!

Kak se moramo brinuti za zdravje na'e domaće živine?

Vsaki gospodar, pak makar bil i kak god nespameten, mora osvedočeni biti, da ga ne prez marhe (blaga) napredka vu gospodarstvu, dapače da prez domaće živine nemre nđiti obstati gospodarstvo.

Vsaki poljodolavec (muž) zna, da su mu vozeći voleki, junci desna ruka, da mu skrbiju vsakdašnji kruh, a kravica da mu je hraviteljica familije.

Prez marhe nejma dobra gnoja, nejma oranja, nejma anda niti kruha niti smoke, niti potreboći krajcara, kaj se većkrat jedino prodajom kojega blažčeta postigne.

Zato je potrebno, da dober gospodar čem marljivše nato pazi, kak bi si odhranil dobro i to zdravu i čilu marhu, ar od nezdrave živine slaba je hassa čoveku; pak zato se treba brinuti gospodaru i za zdravje svoje domaće živine. A to mu je evo na ov način činiti :

Vsakomu je znano, da je vno go teže vrsčiti betežno živinče nego betežnoga čovčka. Betežno živinče nezna povedati, kaj mu fali, gde ga boli, pak se većkrat, beteg pri živinčetu niti nemre lahko razpoznati, ar nisu znamenja betega navěk očividni, ter se nemreju razlučiti.

Zdravomu živinčetu najviše godi svetlost, primerna toplina i zdrav zrak. Zaradi toga i vidimo živinu najviše veselu, gda se na bujnu zdravu pašu tira, da se more tu prosto (frai) napasti i preritati na zdravom zraku.

Pokhdob anda da najv se zdravju živinčeta godi: svetlost, zdrav zrak i toplina, to mora vsaki gospodar nastojati, da mu živina doma vu štali (pojati) ima zadosta svetlosti, topline i zdravoga zraka, da more, dihati a plućmi zdrav zrak krepiti si žvljenje, kaj mu je pol hrane, a kožom se opet izparivati. Zato mora biti štala (pojata) proti broju glav zadosta prestrana i visoka, da bude vu njoj čim više istoga zraka, mora imati obloke, da bude kaj svetleše, pak da se more viš krat zluftati, ter dihanjem pokvaren zrak novim frižkim zrakom zameniti. Na koliko je moguće dobra štala (pojata) mora biti vu zimi topla, a vu ljetu hladna.

Ako vse ovo dobro pregruntamo, pak ako se razglednemo po naših selih, našli bumo žalibože gospodarov, koji misle, da je vsaka luknja dobra za blažče! Kaj se moremo onda čuditi, da vzimi koje marše od jake zime pogine, tak rekuč da se zmrzne vu takvoj luknji, pak sam na svoje oči videl! A vu ljetu opet od grozne sparine hoče, da se zedubi, ter vsakovrstnim betegom podlegne.

Nadalje, kak god čoveku godi i v gadija čistoača, tak isto treba vsakoj živini čistoača, tojest telovna snaga, da bude zdrava. Vse živine živinče proti naravi svojoj prosto, skrbje za svoju čistoaču i telovnu snagu. Za snagu pak i čistoaču naše domaće živine mora se brinuti čovek, ar ona, ne mogući prosto živeti, ter pozabeći na nekoje svoje vlastitosti, nemre se tak činiti, pokhdob hranjenja vu štali (pojati), kak bi se čistila na prostu (frai) živinča. Kaj ne vidimo jelena ili srna, kak se od čistoače bliska? A naše mužke kravice i voli, kakve su? Kaj ne opažamo,

da marha naša, zveksinom privezana, nemre se skrbeti za svoju čistoaču, ar kad se i hoče česati (ohljati), nemre se. Zato jej se s nečistoče zabrtve luknjice na koži, koje se prahom i blatom zatrpaju, pak zato se nemre niti izparivati, niti čisti zrak vu nju dopirati. Da je to zrok vnoгим betegom pri nasem mužkom blgu, lahko bude vsaki razmel.

Vsakoj živini godi i na zdravje služiti, da ga česše, riblješ i kefaš; im opažaš, kak ti ljepo stoji i drži, dapače i ruku ti lije za zahvalnost, kaj ga česše. Čistoača je pol hrane i zdravja, zato je čista živina i vesleša i leže se odebeli. Ne česi anda, ne čisti i ne peri samo konje, nego ti česi marljivo, peri i čisti ostalo takaj svoje blago rogato i svinje. Im gledimo samo svinju. Svinja se za istinu logne vu kaljužu, ali samo zato, da se prehladi; nego ako je zaprta vu kotcu, pak ako ima i malo prestora, išče si čisto mesto, gde bude ležala, a na pose ide vu koj kutić, da se očisti od gnoja; ako su pak odprta vrata, onda napak izajde vun, da se očisti, samo da joj bude stan suh i čist.

Ako pak hočeš, da ti bude blago čisto, skrbi se, da bude štala čista, vu kojoj povaš i hraniš blago. Štala iliti pojata mora biti napravljena i držana na suhom mestu. Stene moraju joj biti izvana i iznutra dobro omazane i pobeljene, da bude vu zimi vu njoj topliša a vu ljeti hladneše, pak da črez stenu nepuše veter ili da se na njih kakov kuživ gad nezapova. Vsaki den čisti pode, jasla i kopanje, omći i frižkom vodom izpiraj, ter suhim nastiljom nastiraj marhi. Vkanjuje se, gdo misli, da bi za marhu moglo biti zdravo, kada je staja mokra, ili da si bude stēm više gnoja napravil, ako se rēdiko gda bude gnoj iz staje vun zmetal. Samo veliki gospodari, koji imaju vno go slame, moreju slamu na slamu nastirati pod marhu, ter vu mesecu samo po jedan ili dvaput iz staje mahom na polje izvazati gnoj. A ti, koji toga nejmaš, nenabiraj gnoja vu štali, već ako ga nemreš vsaki dan, a ti ga vu ljetu bar vsaki tretji den, a vu zimi vsaki osmi dan izmeći; pak podmeći (nastri) suhi nastilj. Gđa je sramta čovčku gospodaru, kada mu blago stoji do koljena vu kaljuži i blatu vu štali. Vu mokroj štali (pojati) navěk je prevlažen i škodljiv zrak; ako li pak vu njem kaj gužije, vu ljetu na pēldu lajno i moker nastilj, to se zručiti, pak se razvaranjem razvija kužna para (sopot), kaj jako škodi zdravju živinčeta. Polovica betegov, koji napadaju živinu, ter s kojih gine i pogiblje, radja se s nečistoče, vu kojoj ju nemaren gospodar drži. Ali kaj hasni vse to govoriti nemarnomu, koji niti vu lastovitej svojoj hiži i sobi nejma nikakve čistoče, dapače mu je više zasmradjena nego najnečistaša štala? Nēga za istinu niti nijednoga živinčeta tak nečistoga i gadnoga, kak je gaden vno gi čovek s nečistoče i smrada! Većkrat se tuže muž, navlastito vroge žene, da nejmaju nikakve sreće pri blagu, pri mlēku! Oj ti nesnaga ti! ti nečistoča vu opravi, nesnaga vu hiži i vu kulmji, nečistoča vu štali, ti hočeš, da imaš kakvu sreću i blagoslov pri blagu? Moraš se dapače čuditi, da ti još i ono malo živine, kaj je imaš, nepoerka. Idi pak si vredi stalu na suhom mestu, vredi ju, da bude dosta prostrana, da nebude spodobna više kotcu ili kakvoj luknji nego staji; pak nastiraj pod blago suhi nastilj, čisti ga, češi ga, kefaš i peri, ter ga hrani zdravom krmom i poji frižkom čistom vodom, o j onda budeš za sigurno imal zdravu živinu, dobival budeš više mlēka, imal budeš sreću i blagoslov pri marhi i vu štali.

(Konec drugi put.)

Priredil GLÁD FERENCZ.

IZ POVESTI ORSAGA.

Ivan Hunyady.

(Dalje.)

Hunyady je vezda polek upravljanja orsackih poslov neprestano vojsku sakupljeval, da se fanti Turčinom nad zgubitkom pri Varni i da očisti ime magjarskih junakov. Koncem 1444-ga leta genul se je s dvadeset i četiri jezer ljudih proti Turčinu ter se je 17-togo oktobra utaboril na Kosovom polju naproti taboru turskomu. Turčinovo bilo je tu po priliki sto pedeset jezer. 18-ga pobile su se dvē vojske, bitka trajala je do noći a još v noći su štuki pucali. Drugi dan započela se je opet bitka, v kojoj je magjarska vojska prispela med dva ognja i opet se vu bēg pustiti mora'a. I sam Hunyady je bežal, nu vlovljen je bil, i prēdan na pazku dvēh Turčinov, koji su se posvadiili za zlati lanc, koj je Hunyadyju na vratu visel. Hunyady upotrebil je tu priliku i zatukel je jednoga od ovih, drugoga pak vu bēg natiral, potlam dugoga bludjenja došel je doma, gde je vno go posla na njega već čekalo. Češki vodja Ivan Giskra pustošil je domovinu i potukel ga, nu kad ga je blizu grada Losonca pristunol, bivši velikaš; nenavidni njegovu slavodobitje, ostavili su ga i s šeregi svojimi nazad se potegnuli.

Čim se je moć Hunyadyjeva bolje povešavala, tim su mu se i neprijatelji više pomnožavali, a to je tak žalostno na njega delovalo, da mu je već ravnanje orsaga dosadilo, zato je i komaj čekal priliku, da kormana zakonskomu kralju predati more. Na skoro izpunila mu se je volja, ar je 1452 ga leta kralj Ladislav prevzel stolicu. Taki slede e leto postal je Mohamed turski cesar, koj je v prevzetnosti svojoj rekel: „Kak na nebu jeden Bog vlada, tak i na zemlji mora jeden gospodar gospodovati.“ — Ovo je i Magiare prestrašilo i sazvali su spraviše v Budim, gde je Hunyady Ivan taki bil imenovan za vrhovnoga zapovednika vojske, a sve ljudstvo, koje je bilo sposobno, pozvano je bilo pod oružje. Da je ta priprava potrebna bila, pokazale su posledice, ar se je Mohamed za kratko vreme proti Magjarskoj odputil.

Nekaj od odkritja zemlje.

Potlam propasti rimskoga cesarstva zavladalo je neznanstvo i drēmez, dugo nije niše nikaj znameniti toga včiniil zrun Normanov, koji su potlam Kristuša 982 leta odkrili Islandiju, Grönland i severnu Ameriku. To je medjutim jako slabo bilo, ar nikomu do znanja nije došlo. Zv vreme križarskih taborov (12 stoletje) počelo se je pak širiti poznanje e zemlje, buduč se je pak prilikom evropejci vno ga izkusta sobom doneš i (vno go sprobali). Vu ovo isto vreme odputli su se vno gi glasonosci prave vere vu daleke pokrajine Azije k poganom ter su nas upoznali s Tatarskom, Mongolskom, Chinom i Japanom. K tomu još vno go su doprinesli pomorski varoš, kak: Venecija, Genova itd, kojih trgovina zasigala je do Indije i Chine.

Ipak se nije poznanstvo zmljalh tak obogatilo, kak vu 15 stoletju črez Portugalce i Španjolce. Kolumbus Kristev sel se

je na brod pomoću španjolskoga kraljevskog dvora ter je odvešal prama zapadu i 1492-ga leta našel je Ameriku; a Vasko de Gama poslan od kralja portugalskoga, oplovil je Afriku i došal 1498-ga leta vu istočnu Indiju Vu ovo vréme je bila najveća svečanost pokoljenja clovečanskoga. Po tak lópom uspehu, pobudila se je cut za odkritjem i vu drugih narodnostih i koj je samo mogel, išel je iskat nove zemlje i narode. Magellan je 1520-ga leta prviput oplovil celu zemlju a to se je pet lam bar još 50 krat opetuvavó. Odišli su 1615-ga leta Hollandezii i prenašli su Novu-Hollandju, napokon odili su Englezi i Francuzi vu severnu Ameriku. Ovi dva zadnji najveć su svoju pozost svratili na Tihu — i na dva Ledena — mo ja, koja su po mogućnosti poprék spreputovai. Jakob Cook eaglez, napravil je tri velika putovanja (1768—1780) dok nije b' skončan po divjakh Ross, Parry, Franklin preiskali su na primukanje engleske vlade (1818—1824) ledeno morje severne Amerike. I ovak za 300 let poznata je bila cela kruglja zemeljska.

Niti tu nije b' kraj odkritjam, ar vezda su ljudi i nuteruje česti novih zemljah spoznati hoteli. Zato su vnogi odišni muževi francuzki, engleski, nemški i ruski odputovali, jeden vu vru e kraje Afrike, drugi na mrzli sever, tre i pak na ruzne pokrajine Amerike i Australije i kaj su tam izprobali i prenašli, dali su svétu na znanje. Još medtimtoga vnoge strane naše zemlje skrite su vu tmni nepoznanstva, nu s Božjom pomoćju i ove se budu s vremenom odkrile tim više, ar se broj spomenutih odkriteljev najveće povozava a putovanja uapredjuju svakovrstni parostrojii i parovozi.

KAJ JE NOVOGA ?

Na znanje.

Ždovi budu svoje novo leto 14-i 15-ga o. m. obdržali. Tak zvani dugi den bude 24-ga, k sredi na tijeđen. To za to djemo na znanje, da opomenemo naše pišt. gospodare, za on den ne doneseju žitek na piac, ar on denžidovski trgovci nikaj zrnja nebudu kupovali.

Velika bura.

Opet nam novine jvalaju nesreću pronzrokovanu po velikom vihru. Vu H. Bószérmenyu bil je prvoga septembra strahoviti viher i pucanje strelah. Strela vudrila je vu više móstih a rakaj vu jednu hižu, koju je i vuzgala. Više krovov je bura sprehitala drve spóchala ter ovak nesrećoj obini jako veliki kvar napravila. Još pred tim nekoliko danov vudrila je strela vu jednu posek ženu, koja je slamu na kup skladala. Polek nje bli je njena kei i obedve je srela zatukala.

Ugriz kače.

Jednoga foringasa Andricay Gabora zvanoga vgrizla je nezdavnja jedna kača. Andricay neznajući ili mošti nemareći za pogibel, vu kojoj se je nahadju, nije se taki dal vrsčiti. Ali za par danov p čela je rana otekati i boliti i predi, nego bi bil doktor pomogel, režišel se je kačin čemer po njegovom tēlu, i on je moral vu strahovitih mukah vumriēti.

Velika kradja.

Iz Pariza dobivama glas, da je velika kradja počinjena na jednom iz Pariza idućem

poštnom vlaklu. Izvan velikoga broja penez, koji su tu znikuili, fali još vnogo dragocenih stvarih tak, da celi kvar iznaša do pol milijuna frankov. Tatu, koj je ovu kradju počinil, do vezda nigde niti traga niti glasa nema. Sve se tak vidi, da i ovo delo bude zaspalo kak sto drugih spodobnih kradjah.

Kaštigana prevzetnost.

Vnogo je ljudih skupo platilo prevzetnost svoju, osobito takvi, koji se rado oklade (vadlaju) navadno zlo projudu. Ovak je Heihlinger zvani fotograf vu Oršovi smrtju platil svoju prevzetnost. Zivadnal se je, da bude Dunava preplival a još si je izgovoril to, da ga s ladjuj nije treba sprejavjati. Djed jerno je plival, nu kača bi bil do polovice Dunava doplival, pograbil ga je grč i nasoro je vtónul. Dok su mu na pomoć došli, već je znikul vu valh širokoga Dunava. Ovak se naplaćuje prevzetnost.

Zrinjiov zvon.

Jeden stanovnik vu Taszaru kopal je pivnicu, pri čem izkopal je jeden lépi veliki zvon. Buduč se tu na farofu nahadjia dokument, vu kojem stoji pisano, da je Zrinji M kloš tri zvone szigetškoga ka tela i druge skupocenosti tu dal zakopati predi nego se je s turčinom pod Szigetvarom potukel, pod tem se misli, da je ovaj zvon jeden od onih trih. Višja oblast je odredila, da se dale kepa ar se ulaju tu više spomenutoga kinčanašti.

Nesreća na željeznici.

Kak nam telegram iz Pariza javlja, pripetla se je velika nesreća blizu Rodera. Jeden vlak, koj je vozil same težake, poskliznuo se je iz šinjah ter vu grabu vrušil. Pri toj prigodi zgubli su življene četiri željeznički službeniki i šest težakov. Izvan toga pak vnogo jih jekoje menje, koje više oranjeni

Sneg.

Zadnje dane augusztusa, kak nam novine iz Tirola glas donasaju, opal je na tri maha veliki sneg. Na bregih tirolskih, gde se naj lepše paše nahadjaju, na meter visoko leži sneg; marha ručč dolazi i gladna iz gore a sneg usuprot ovoj toploj dobi neće se brzo reztaliti. Narod tirolski vu velikoj je brigi za krmu.

Nekaj za kratek čas.

1.

Prešel je pol noći. Jeden gospon se zuril dimo i kak je došel na kraj vulice, išel se je s tatom, koj je kokoši kral. — Ov tat zapita toga gospona grubianski: kuliko je vur? Gospon tresne toga tata po licu, pak mu čisto mirno vel: Vezda je prav jedna vudrila, nego vas pazljivoga činim, da moja vura repetera! Tat je taki vkrej skočil, pak je smejuć rekel: Ah kak sem srećen, kaj sem njih ne o pol noći pital!

2.

Daj mi ipak poveć, zakaj su na ovom turnu dve vure? pital je jeden muž drugoga šćivuč se po varašu.

Zato, — rekel mu je drugi, ako hućeju dva na jenput gledati kul ko je vur, nemora jen drugoga čakati.

3.

Obeduval je mali sinek s materom, kad su se već na naobeluvai, ostali su vu zdeli još tri gambaloci.

Sinek: Draga mamica ja i ove tri gambalocce ve pojem.

Mati: Naj, naj dragi sinek, to ti bude za zutra.

Sinek: Draga mamica! Gospon navučitelj su nam denes tak rekli: da kaj morremo denes vćiniti, to na zutra naj neostavljamo.

4.

Jožek: „Moj japica su tak visoki, kaj moreju prek ovoga plota gledati“.

Ivek: »I moj japica takaj, ako si de-neju visokoga škerijaka na glavu.“

Glád Ferencs.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom london-skom družtvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunararu) je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si huće život osigurati, po letu vekšu ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu huće da dobi, pak ako bi vumil, herbom imenuto družtvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let, vjemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo ima svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

LOTERIJA. Bpešt 7. septembra 1890. 54 17 44 88 21

Gabonaaruk. — Cena žitka.

1 m-mázsa. — 1 m-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6	90 —
Zab	Zob	6	— — —
Rozs	Grž	6	— — —
Kukoricza	Kuruza	6	— — —
Árpa	Ječmen	6	50 —
Fehér bab	Grah beli	7	50 —
Sárga »	» žuti	6	50 —
Vegyes »	» změšan	5	50 —

NYILTTER *)

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt und gemustert (ca. 2500 verschiedene Qualitäten) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Niže podpisani sa stovanjem djem na znanje pošt. občinstvu, da sem

moju vurarску trgovinu

vu Čakovcu na piac vu hižu čakovečke špar-kasse prenešel.

Sa stovanjem

POLLAK BERNÁT
vurar.

Onaj gosp. duhovnik, koj je 4-ga augusta pri putovanju iz Varsždina do Zaprešića, kada je vlak (II. class) ostavil vu Zaprešiću, svoj kaput premenil: bude zaprošen, da svoj adress vu Fiume Mattersdorfer Antonu taki naznanje daje.

*) E rovát alatt közlétekért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

M. J. Pecsornik

fűszerkereskedése Yára:sdon

a „Bárány“ szálloda átellenében

Ajánlja kitünően berendezett fűszerkereskedését — pontos szolgálat — a legúj-tányosabb árak mellett.

1 kilogramm cukor ára
36 kr.

ODGOVORNI UREDNIK:

MARGITAI JOZSEF.

Hirdetések.

Üzlethelyiség-változás.

Alólírott tisztelettel bátorkodom a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

óras-üzletemet

főtér az új takarékpénztár épületbe helyeztem át.

Tisztelettel,

POLLÁK BERNÁT,
óras.

Kiadandó üzlethelyiség.

Csaktornyan, fő-utca Szudecz-féle házban (a községi népiskolával szemben egy

üzlethelyiség

és a mellette lévő két szoba és konyhából álló

lakás

azonnal kiadó.

Évi bér 150 frt.

Az üzlethelyiség esetleg külön is bére vehető.

Bővebbet a tulajdonosnál,

Szudecz István.

KERESÉT.

Egy bankintézet keres mindenütt egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladásra.

Igen előnyös jutalék feltételek.

Ajánlatok B. J. jegy alatt

Goldberger A. V. hirdetési irodájához, Budapest, váci-utca 9. sz. — intézendők. 359 5-6

Alólírottak kereskedésébe egy

fü

TANONCZ-nak

azonnal felvételik.

Bővebb értesítést a kereskedésben. 667

Strahia Testvérek.

NAJFALEŠE MESTO MOZES B. VUČAKOVCU V KLOSTARSKOJ HIŽI

Preporuča svoj veliki zbiratek od svake fele koze za šostare cižmare, sattle re i remenare

SVE ZA HIŽU POTREBNE ŠPECERAJSKE ROBE I MELO
SVAKE FELE, GLAŽE KRČMARSKE, CIMENTIRANE STAKLE

PORCELLAINSKE I KAMENATE POSUDE, VAMPERLICE,

za višetí, za stol i za steno, sve velki zbiratek i najfalesa cena.

NAJBOLŠA ROBA!

666 2-3

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életkedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is minduntan ismeretes és kelvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyívektől a legpontosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomoreros, étvágyhiány, savanyúság, vértórtolás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen határozottak bizonyul. Így kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy bebizonyult, meghítható készítmény lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismert iratok ezrei bárkinnek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Ha uszítások elkerülése végett mindenkint figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „**Dr. ROSA-féle életbalsam**“ minden üvegcskéje két burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalain „**Dr. ROSA életbalsama a fekete sashoz**“ czimzett gyógyszerárból **FRAGNER B. Praga 205-III.** német cseh, magyar és francia nyelven olvasható szövege felén pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő
FRAGNER B.

Védjegy forráktárában, gyógyszerár a fekete sashoz Prágában 205-III. és **BUDAPESTEN Török József** ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. **Budai Emil** ur városi gyógyszerárban a Városház-terén.

Az osztrák magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárban van raktár

ezen életbalsamból

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs“

több ezer hála nyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emelő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emelő megkeményedésénél szülőkör, kelevénynél, vérdaganatoknál, gennyes fakadékoknál, pokolvarnál, korongyökéknél, az úgynevezett koromferegél elkenőnyedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tszoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkenőnyedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít, s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kisérti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Óvás! Miatán a prágai általános házi-kenőcsöt sok zor utánozzák, mindenkint figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HATÁST BALSZAM a legelőnyösebb számátalan próbátét által leggyakrabban elismert szer a nehézséges kigyógyítására s az egészen elcsúszott hátsági helytől visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.